

- 6 *Dat kan natuurlijk ook het geval zijn bij mensen die geen commentaar meer kunnen leveren omdat ze overleden zijn.*

“Ja, dat ga je wel denken natuurlijk.”

U hebt ons zojuist die brief van 3 juli 1980 laten zien waarin u De Jong uitvoerig laat weten wat uw punten van kritiek zijn op deel tien, vooral over uw vertrek naar Nederland begin januari '45. Wat schrijft De Jong dan terug?

“Even zien, hij schrijft mij: «wat je opmerkingen aangaat wil ik je schrijven dat ik je hele passage die begint onderaan pagina 1 en die eindigt op pagina 3 integraal aan de begeleidingscommissie zal voorleggen. Ik vind dit een fundamentele kritiek die ik al uit een oogpunt van ministeriële verantwoordelijkheid voor mijn werk met de commissie dien te bespreken.» En verder zegt De Jong dan dat ik van hem maar moet aannemen dat hij aan het oordeel van de commissie bijzonder veel waarde hecht, maar, zegt hij dan, «ik moet in laatste instantie zelf beslissen wat ik al dan niet voor mijn wetenschappelijke verantwoording neem. In dit stadium wijs ik je kritiek af.»

Dat schrijft ie dan. En ik weet niet wat de commissie er van vond maar het resultaat is dat er niets wezenlijks is gewijzigd. Ook aan de passages over mijn speech niet. De Jong haalt telkens het wezen eruit door «fout zijn en fouten maken» gelijk te stellen en trekt dan zijn eigen conclusies. Daar is hij wezenlijk fout mee.”

En daarom heeft Burger De Jong laten weten niet meer “on speaking terms” met hem te zijn, als hij daarmee doorgaat.’

De historicus H. J. C. Termeer, die in 1979 een studie had gepubliceerd over de bevrijding van Nijmegen en over de politieke gevolgen daarvan, werd door de redactie van *Kleio*, het blad van de Vereniging van docenten in geschiedenis en staatsinrichting in Nederland (vgn), uitgenodigd om de hoofdstukken uit deel IOA, betrekking hebbend op het zuiden, van commentaar te voorzien.⁶ In *Kleio* (30 (1989) 16–22) schreef hij een recensie onder de titel ‘De Jong en het bevrijde Zuiden’ en betoogde onder andere:

- 6 ‘Het beeld dat De Jong in zijn deel IOA van het bevrijde Zuiden geeft, is het eerste algemene overzicht dat over dat onderwerp geschreven is. Maar een synthese in de gebruikelijke zin van een samenvatting van de bestaande literatuur, is het niet. Die basis zou ook nogal smal zijn geweest, want wetenschappelijk onderzoek naar die periode is nog betrekkelijk schaars en plaatselijk van karakter. De niet-wetenschappelijke productie is weliswaar veel groter, maar deze bestaat voornamelijk uit werken die plaatselijk en anecdotisch van aard zijn of uit officiële verslagen van de werkzaamheden

⁶ H. Termeer, *Nijmegen frontstad, september 1944–mei 1945. Politiek en vakbeweging. Gelderse Historische Reeks 13* (Zutphen, 1979).